Олександр Радкевич
доктор педагогічних наук, старший дослідник,
головний науковий співробітник відділу моніторингу
та оцінювання якості загальної середньої освіти,
Інститут педагогіки НАПН України
(м. Київ, Україна)

ЕЛЕКТРОННІ ТЕСТИ ЯК ЗАСІБ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Електронні тести відіграють важливу роль у внутрішньому контролі та оцінюванні якості результатів навчання здобувачів загальної середньої освіти. Вони допомагають учителям проводити об'єктивне оцінювання знань, умінь та навичок учнів, а також аналізувати динаміку їх прогресу в навчанні й коригувати методику викладання відповідно до отриманих результатів. Електронні тести сприяють розвитку в учнів навичок самооцінювання та саморегуляції, оскільки вони можуть відстежувати свій прогрес та отримувати зворотний зв'язок з учителями. Окрім того, учні краще розуміють свої сильні та слабкі сторони, а також уміють розвивати стратегії власного навчання, що сприяє їхньому успіху.

Електронні тести можуть бути проведені у вигляді комп'ютерних адаптивних тестів, які автоматично налаштовуються відповідно до рівня знань учнів, або ж фіксованих тестів, які складаються з однакових запитань для всіх учнів [1]. Для підготовки тестів учителі можуть користуватися спеціальними програмами та платформами, що містять вже створені запитання з різних дисциплін. Такі платформи часто мають інструменти для аналітики та звітування, які спрощують процес аналізу результатів тестування.

Одним із прикладів таких спеціальних програм є «Quizlet» [2], яка дає змогу вчителям створювати набори флешкарт, тести та ігри для навчання учнів. Іншим прикладом є «Socrative» [3], платформа, що уможливлює розроблення інтерактивних тестів та анкет з можливістю отримання зворотного зв'язку в режимі реального часу. Вони можуть бути використані для проведення діагностичного оцінювання на початку навчального року, використовуватись у процесі навчання для контролю засвоєння матеріалу, а також для проведення підсумкових іспитів з метою визначення рівня навчальних досягнень учнів. Позитивним аспектом електронних тестів є можливість їх інтеграції з іншими інноваційними технологіями, такими як освітня аналітика, штучний інтелект та адаптивне навчання. Це спрямовано на створення більш індивідуалізованих та ефективних підходів до навчання, що враховуватимуть особливості учнів та сприятимуть їхньому розвитку.

Однак є проблеми, пов'язані з електронними тестами. Перш за все, це технічні проблеми, такі як нестабільність інтернет-з'єднання або несумісність програмного забезпечення. Важливо, щоб заклади освіти враховували такі аспекти та гарантували належні умови для проведення тестування. Також електронні тести можуть призвести до питань академічної доброчесності, адже учні мають доступ до додаткових джерел інформації під час тестування або намагаються спілкуватися з однокласниками. Для розв'язання цієї проблеми вчителі можуть застосовувати спеціальні інструменти контролю, такі як прослідковувався IP-адреси, блокування доступу до сторонніх ресурсів або використання системи контролю академічної доброчесності.

Для успішної імплементації електронних тестів у системі загальної середньої освіти необхідно забезпечити належну підготовку вчителів та адміністраторів шкіл. Важливо надати педагогічним працівникам доступ до навчальних матеріалів, що допоможуть їм опанувати методиками розробки та проведення електронних тестів, а також забезпечити технічну підтримку та консультації з питань їх впровадження. Також необхідно врахувати потреби учнів з особливими освітніми потребами, оскільки вони можуть мати складнощі з використанням електронних тестів. Доцільно розробити спеціальні методики, що дадуть змогу учням успішно проходити тестування на рівні зі своїми однокласниками. Не менш важливим є розвиток культури академічної доброчесності серед учнів, щоб забезпечити належний рівень якості освіти в контексті застосування електронних тестів. Це може передбачати роботу над формуванням моральних цінностей, відповідальності та поваги до правил академічної спільноти. Водночас для успішного розвитку електронних тестів важливо створити сприятливе законодавче та нормативне середовище, що підтримуватиме та регулюватиме впровадження цих засобів у системі загальної середньої освіти. Необхідно активно працювати над розробленням та вдосконаленням нормативно-правової бази, а також забезпечити фінансову та технічну підтримку закладів освіти в процесі реалізації електронних тестів. Окрім того, важливо працювати над розвитком культури цифрової безпеки серед учасників навчального процесу, оскільки використання електронних тестів може супроводжуватися певними ризиками порушення конфіденційності даних, втрати інформації та зловживання результатами тестування.

Викладене дає змогу зробити висновок, що електронні тести є ефективними засобами внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти в закладах загальної середньої освіти. Вони допомагають учителям проводити об’єктивне оцінювання знань, умінь та навичок учнів, а також аналізувати динаміку їх прогресу в навчанні. Використання електронних тестів сприяє економії ресурсів закладів загальної середньої освіти через зменшення витрат на друк навчальних матеріалів, а також забезпечує оптимізацію процесу оцінювання знань учнів. Водночас успішне впровадження цих засобів потребує технічної та методичної підтримки вчителів, а також розвитку нормативно-правової бази та інфраструктури для ефективного використання цих технологій в навчальному процесі.

Список використаних джерел

1. Wainer H, Dorans NJ, Flaugher R, Green BF, Mislevy RJ. Computerized adaptive testing: A primer. 2nd ed. Routledge; 2017, 360 p.

2. Quizlet NaN undefined. URL: https://quizlet.com/uk (дата звернення: 31.03.2023).

3. Socrative. Product of Showbie Inc. URL: https://www.socrative.com (дата звернення: 03.04.2023).